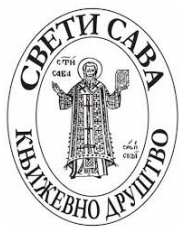

Миљан Ристић

УВЕРТИРА

ЕДИЦИЈА
КРАЈИНСКИ ВИДОКРУГ – НАСЛЕЂА

Уредници
Власта Младеновић
Живко Николић

Миљан Ристић

УВЕРТИРА

Крајински Видокруг

Неготин

Књижевно друштво

СВЕТИ САВА

Београд

2001.

*Ову књигу посвећујем мом сину Марку,
супрузи Драгани, брату Јовици, мајци
Ради и оцу Драгију.*

*Такође захваљујем се пријатељима који
су помогли да се ова књига објави.*

БРОЈ

29.01.2000.

X: Да ли си задовољан својим животом?

Y: Ко је данас задовољан својим животом?

X: Не постављај питања него одговори, да ли задовољан својим животом?

Y: Да задовољан сам, заправо и презадовољан.

X: Шта би те учинило срећнијим ?

Y: Не знам одакле пре да почнем да набрајам...

X: Слушај, мораш давати одређеније и конкретније одговоре зато добро размисли па одговори.

После паузе од неколико секунди, које су деловале као читава вечност особа Y је одговорила на постављено питање.

Y: Уствари, и овако сам довољно срећан.

X: Шта ти највише смета ?

Y: Па има толико много ствари које ми сметају.

X: Опет ти не одговараш како треба. Слушај ако ниси спреман за ово немој да ми одузимаш време. Поново ти кажем, добро размисли и дај добре одговоре.

Опет је уследила пауза, сада је особа Y све више показивала напетост и нервозу, знојила се и само врпољила на столицу на којој је седела и након кратке гробне тишине несигурно одговорила.

Y: Заправо, закључио сам да ми ништа не смета.

X: Какви су ти планови за будућност?

Y: Па, најпре да отпочнем неки посао, да зарадим пуно пара ...

X: Стани! Зар ниси чуо шта сам те питао? Какви су ти планови за будућност?

Y: Планови? Будућност? Ја, ја, ја немам, немам планова, немам будућност, ова неизвесност ме убија, ја не знам шта ћу са својим животом.

X: Добро, јасно ми је. Имам само још два питања да ти поставим, буди добар и одговори онако како треба. Прво питање: да ли знаш ко сам ја и зашто те ово испитујем?

Y: Не знам ко сте ВИ.

X: И задње и најбтније питање: како се ти заправо зовеш?

Y: Моје име је Н..... Н..... .

X: Да ли си сигуран да се тако зовеш ?

Y: Глупост, како да ли сам сигуран да се тако зovem, ваљда знам како се зovem.

X: Знам да знаш, али ниси добро протумачио ово питање, питање: Како се ти зовеш ?

Y: Слушајте ВИ, шта је ово, ако је ово нека шала ....

X: Престани са тим, ја овде немам времена да се зајебавам са тобом, моје време је и сувише драгоценo, имам и превише посла а ти ме ове завитлаваш. Зато да си ми одмах одговорио: Како се ти зовеш?

Опет је уследила тишина, Y је све више био нервозан и све више се знојио, устао је са столице и нервозно да шета око ње.

Y: Слушајте ВИ, шта мислите да то радите, шта сте ми то урадили, па ја више не знам ни како се зovem. Не знам како се зovem ! НЕЕЕЕ !!!!!!!

X: Добро, смири се, како не знаш, хајде концентриши се на питање и одговори ми, видећеш да то није тако тешко.

Y: Моје име је 29012000.

X: Видиш да знаш, видиш да није било тешко, добар си ти БРОЈ.

X устаде из фотеље у којој је седео, потапша Y по рамену и изађе без речи из просторије. Био је задовољан јер је још једном посао био успешно завршен.

МОДЕРНИ ВАВИЛОН

24.09.1999.

Почео сам да читам Библију. Стигао сам до прве стране и одустао. Прочитао сам и десет божјих заповести. Насмејао се и гласно закључио: „Све је узалуд. Све је то једна утопија написана руком одавно мртвих људи. Да ли су они били свеци који су спознали коначну истину или обични људи са предрасудима остаје на нама да прихватимо како нам одговара.“

Не кради. Не лажи. Не чини прељубе. Љуби ближњег свог. И бла, бла, бла ...

Не. Не љуби. Убиј ближњег свог. Кради, лажи и прељубе чини и бићеш боље котиран у друштву. Што више грехова починиш, то си поштованији. Што си болеснији то си потребнији. Данас су потребни болесни и зависни људи иначе коме продати толико дроге, алкохола, лекова, бомби, цоца цоле ако не њима? Коме продати толико смртоносних ствари ако не болесном човеку у чију је главу претходно индоктринирана идеја да му је све то потребно, корисно и неопходно.

Почео сам да читам Библију. Стигао до прве стране и одмах упитао: зашто смо ми људи заправо и створени? Јер зато да бисмо ратовали? Да бисмо уништавали? Да бисмо се убијали и тако **неком** правили велики профит? И не схватам зашто су се људи толико векова трудили, усавршавали и развијали када су постали само оно што су данас – телеса без трунке морала, осећања и љубави. Усавршавали су се да би стигли до самог врха пирамиде опстанка и еволуције и сада када су готово до њега и стигли заслужили су да буду на њеном самом дну.

И ко нам је продао идеју о Богу и тиме нас само контролисао и нама манипулисао вековима?

Трпите робови до судњег дана и верујте у господ

свога. Тада ће сви грешници бити кажњени а ви верни паћеници награђени. Зло ће бити искорењено. Правда ће коначно тријумфовати. ХА, ХА, ХА.

„Не липши магарче до зелене траве.“ То је само још једна врста манипулативних средства која су се показала врло ефикасним.

Међутим, све би било идеално када човек не би ни постојао. Онда не би било оног који би уништавао, убијао и истребљивао. Природа би тријумфовала а не би као сада била на прагу сопствене смрти. Да смо на пример животиње, храна, потомство и опстанак биле би нам једине преокупације. Јачи једе слабије. И то је то. Да смо биљке, потребе би нам биле још суженије. Нашом егзистенијом не бисмо угрожавали остали живи свет. А овако, као људи, превише узимамо од природе, а не дајемо готово ништа.

И соба нам је препуна намештаја од првокланог дрвета. За оброке користимо углавном све облике меса. На поду нам је крзно од лава. На зиду кљове од слона. Носимо гаће од нерца и бунде од визона. Сваког дана узимамо све више сегмената из природе, уништимо их, изменимо им обилк и онда их користимо да бисмо подмирили нашу болесну људску свест. А за узврат шта дајемо природи? Па, како шта? Па дајемо ђубре, измет, отрове, прљавштину... Загађујемо и трујемо што више можемо и тако се одужујемо природи. Али, зашто се ја згражавам од тих ствари када данас има екстремно горих. Да ли сам заборавио да је сада **ново доба**, да је доба невиности одавно прошло, ако је икада и постојало. Људи су одувек били зли, охоли и похлепни. Међутим, сада су све то у много већој мери, јер како су се усавршавали и напредовали, пропорционално томе расла је мржња и зло коју су гајили у свом бићу. Људи су се отуђили, окренули леђа једни другима и гледали само како могу да науде,

напакосте и нанесу зло.

Зато се ја питам, зашто Бог, ако постоји, још увек чека? Зашто већ једном не каже доста и „својим мачем не исече главе онима који су их другима секли?“ Зашто се већ једном, макар, не покаже и бар тако, ако већ неће да суди, мало уплаши те поносне људе који више од ничега не презају? Можда се Бог већ приказао и можда смо га и видели. Можда нисмо били свесни да смо видели Бога? Можда све погрешно тумачимо. Можда смо све погрешно схватили. Да бисмо пронашли одговоре или пак само ситне наговештаје на ова питања, морамо се осврнути на религију и саму веру човека.

Као прво, религије никад нису пропагирале нешто што је разорно и деструктивно (с тим што се ограђујем од неких такозваних нових религија, секти и култова). Људи су били ти који су религију и људску веру у Бога користили за своје интересе. Због свега што нам се данас дешава (ратови, разарања, криза на свим нивоима, неморал ...) не можемо кривити Бога идејом да нас је одбацио, нити веру зато што је погрешна. Можемо кривити само себе, своју болесну природу. За све што нам се дешавало и што ће се у будућности дешавати можемо кривити само човекову тежњу за тоталним господарством. Уствари, вера није штетна и зла. Зли су људи и погрешно је тумаче. Чак, слободно могу рећи: да се људи заправо понашају онако како то једна вера проповеда никада не би бошло до онога до чега је и дошло. Зато се ја не слажем са тврдњом да су вера и Бог једни од главних разлога због којих су људи водили и још увек воде ратове. Истина је да су се многи ратови, како некад тако и сад, водили као верски, међутим, ми због тога не можемо кривити Бога. Да се не ратује због вере, људи би нашли неки други разлог. Таква је људска нарав. Вера је само изговор.

Али ако мало боље сагледамо ово модерно друштво и

религију као његов саставни део, доћи ћемо до закључка да се и религија модернизовала и еволуирала. И она се развијала заједно са развојем човека тако да је коначно постала оно што је данас. Чак је променила и име. Није се више звала религија. Њено ново име је ПОЛИТИКА. Зли пандан религије. Политика. Друга страна медаље. Тамна страна. Политика. Међутим, у овој новој религији, Бог није имагинарно биће у чије постојање нисмо сигурни. У овој религији Бог је стваран, од крви и меса. Сам човек који себе проглашава и сматра за Бога. У њој нема библије, псалма и заповести да нас усмеравају. Њихове функције сада много боље извршава телевизија, интернет, новине (за послушне) и пендреци, шмркови, сузавци (за непослушне). И као што су некад викари маси људи продавали визије среће, победе и вечне славе да би их што лакше повели у освјајање, то данас, на истом пинципу, раде политички лидери. Ништа се није променило. Све је остало исто. Једино је човек (тај политички лидер) себе прогласио за Бога, што је највероватније и довело да се једна Вавилонска кула из прошлости отелотвори у сваки данашњи небодер, односно сви земаљски градови у модерне Содоме и Гоморе јер какав је Бог, такве су и творевине – пуне грешника, криминалаца и убица. Због тога, људске тежње за тоталном влашћу, моћи и потпуном контролом, дошли смо до ивице сопствене егзистенције. Дошли смо до ивице духовног опстанка. Још само корак и више немамо права да себе називамо свесним духовним бићима. Још само корак и више то нисмо.

Зато, станимо док још можемо. Погледајмо како су завршили житељи некада проклете куле и проклетог града. Пробудимо се док још имамо времена. Биће исувише велика трагедија ако се данашњем модерно-глобалном Вавилону деси исто што и његовом претходнику. Сада неће бити оних који ће из тога извући неку поуку. Јер

ако се то поново деси и нови Вавилон буде уништен, биће уништена цела људска цивилизација јер је сваки појединац одавно постао његов саставни део.

Са друге стране, ако прихватимо чињеницу да ће свет бити уништен, да ће грешници бити кажњени а Богу одани награђани намећу ми се питања која ме буне:

Ко ће заправо бити спасен и ко је заслужио спасење? Да ли још увек има таквих људи? И ако их има, где се крију? Уствари, нико неће бити спасен јер је сваки појединац мање или више постао део новог Вавилона. Заправо цела земаљска кугла са свим људима на њој је проклети Вавилон. Сви су грешни. Нема невиних. Има само оних који могу то да мисле, да се заваравaju и да још дубље улазе у грех. Зато Бог нема више шта да тражи овде. Нека за себе пронађе неку другу планету. Овде нема ког да спашава. Толико смо затровани да је глобално уништење заправо ЈЕДИНИ СПАС!!!

5 ДИНАРА

5.11.1999.

На Бадње вече, ми, народ православне вере постимо, једемо рибу, посан пасуљ, тиквеник, суве шљиве... Чистимо свој организам од холестерола, да би смо га, одмах сутрадан, исцпрпљени од неколико сати без масти, поново напунили чварцима, сланином, пршутом. Такав смо ми народ. Нама је довољно неколико дана поста у години да бисмо свој организам очистили од отрова који уносимо сваки дан, односно, неколико одлазака у цркву и то обично када је то неки неизбежан разлог (Божић, Ускрс, венчање, крштење, сахрана...) да бисмо себе називали верницима, православцима. И нема везе што смо у срцу још увек атеисти, дојучерашањи богомрсци, битно је то да смо схватили истину и да смо сада богољупци. Неважно је то што не знамо ни да набројимо десет божјих заповести, а да не говоримо о нечем ширем и дубљем. Нећу да тврдим да код нас нема правих верника. Има их али у малом броју. Они остали, који мисле да су то, једино то и могу – да мисле и да се заваљају.

По обичају, за бадње вече се не одлази нигде из куће, проводи се дан са породицом који се окончава заједничком вечером. Собе и кућа су, за ту прилику, украшене бадњаком који је донесен из цркве, у којој амбијент није свакидашњи. Стотине људи се око велике буктиње у дворишту цркве отима за гранчице бадњака које дели поп. Ред пред казаном, из којег се точи кувана ракија, сваким часом је све већи. Нервозни и промрзли људи гурају се да што пре напуне своје чаше врелом брљом, јер могу пити колико хоће и то за цабе. Са звучника одјекују звуци старих ортодоксних српских песама. Сви се смеју, пију и смрзавају. Прави празник за цркву.

А како је само било пре две, три деценије? У велико

двориште цркве, долазили су и то углавном ноћу, заљубљени парови да на миру воде љубав, клинци да безбрижно испуше по коју цигарету, попију мало алкохола и издувају по који цоинт или нека залутала баба која би шћућурена у неком жбуну, иза велике богомоље вршила нужду, која ју је притисла и приморала да се што пре испразни. Дошао би и тада по неки прави верник, поштовалац вере и традиције, али скривено и у тајности, јер тада је Бог био проглашен мртвим (непостојећим), и свако ко би му се клањао и целивао га био би жигосан и третиран као као непријатељ и подривач система а самим тим већ осуђен и брутално кажњен (робија, смрт...). Такав систем са атеистичком политиком владања, утерао је људима страх у кости и приморао их, да се временом одрекну и забораве на Бога. Па није ни било чудо што је црква тада била права пустиња док се данас туце верника гурају око бадњака и тако желе да докажу да поштују веру и традицију или покушавају да окају грехе учињене у периоду безбожништва. Хрпе верника које су до јуче срале иза цркве и пљувале по Богу.

Данас свако домаћинство јавно слави Божић и Бадње вече. Старе баке пеку славски колач и у њега стављају новчић. Чланови домаћинства заједно ломе погачу и након тога траже пару. Верује се да онај који пронађе новчић неће имати проблема са новцем. Међутим, у овом обичају као и обичајима везаним за друге верске празнике, могу се уочити смешне ситуације. Као прво, ритуал који се одржава пре оброка, у сваком домаћинству је другачији, јер је за спровођење обичаја углавном задужена нека баба, готово увек неписмена, која измишља обичаје онако како јој се прохте и највише одговара. Па час окрећи колач у лево, па час у десно, кади, крсти, поливај вином, ухвати за уши, прди ... Свака је измишљала по нешто ново. Најсмешнија а уједно и најпатетичнија ситуација

у свему томе је расправа, а понекад и свађа, између двеју или трију баба које би се затекле на истом скупу, због немогућности договора чија ће се верзија обичаја прихватити, јер је свака од њих држала да је њен обичај исправнији.

И ми смо славили Бадње вече. Сви смо устали, прекрстили се, заједно окретали погачу, полили црном вином и почели да је ломимо. Вукли смо, отимали једни од других, да би дограбили што већи део колача и у њему, можда, скривени новчић. Свако је чепркао по свом парчету хлеба тражећи га. Ја сам имао највише среће и пронашао га. Очистио сам га од брашна и улепљеног теста и подигао изнад главе да би сви могли да га виде. Био је то новчић од 5 динара.

Бака ми је рекла да га ставим у новчаник, да би ми он увек био пун пара, да стално пристиже новац, јер је гвозденац од Бога благословен.

Данас, након неколико година од те Бадње вечери, ја још увек чувам тих 5 динара у новчанику. Схватио сам да је моја бака била у праву, само да је мало погрешила у изражавању. Није требало да каже да ће новчаник увек да ми буде пун, што заправо никад није ни био. Требало је да каже да никада нећи бити празан што у ствари никад није ни био, јер се у њему увек налазило тих 5 динара.

*Прича посвећена мојој
баки Петрунки Ценковић
- Круни, најбољој баки на
свету.*

ПАС

4.4.2000.

Ја сам само један обичан пас, типична сеоска цукела која проводи свој једнолични живот у оквиру једног дворишта. Пошто сам био завистан од свог господара, глодао сам укусне смрдљиве коске које би ми он бацао, само када би се сетио. Понекад гладујући и по неколико дана, јурио бих пчеле и муве у ваздуху скачући и клепајући својом незграпном вилицом у жељи да их ухватим и тако бар мало утолим глад. У ретким случајевима када би се мој милостиви господар коначно сетио да и ја постојим и бацио ми по које парче већ убуђалог хлеба, весело бих скакутао око њега, махао репом као суманут и од радости лизао му руку, знајући да ћу поново јести. Понекад сам био убеђен да ћу умрети од глади мислећи да је мој господар заборавио на мене, да ми неће дати ништа да поједем ... Изгладњен, чекао бих га сатима, данима ... чекао бих... Али када би глад почела да бива све јача, када би почела да ми „чупа и уврће” црева, отпочео бих са својим трагањем по башти за закопаним костима, надајући се да сам неку сметнуо са ума и заборавио да употребим у честим тренуцима кризе. Али после упорног копања и ровања по земљи, сав прљав и уморан, још више бих огладнео и коначно схватио да више немам никакве закопане резервне хране. Тужан, легао бих у ћошак дворишта и чекао да умрем од глади. Али у тренутку, када бих изгубио сваку наду, када би ме глад толико ослабила да нисам могао ни главу подићи, мој господар би ми бацио по коју корицу хлеба, неку укусну сплачину, остатак од његовог obroка, стар неколико дана, који се већ покварио и који је он морао избацити јер је почео ширити смрад по целој просторији и на тај начин ме спасио сигурне смрти. Више пута ми се чинило да ми је господар који

тренутак касније дао храну, ја не бих издржао, само би ми клонула глава, као да сам заспао и моје муке гладовања би заувек престале. Међутим, готово увек, у задњем тренутку, зачуо би се звиждук и изговарање мог глупавог имена, које ми је господар наденуо из спрдње, и само би кроз ваздух пролетела нека од намерница у правцу мојих већ разјапљених гладних уста. У таквим ситуацијама помишљао сам да ме мој газда то у ствари само тестира, да ме кроз прозор собе посматра како губим снагу и посустајем, и када би видео да је смрт на помолу, бацио би ми мало хране и спасио ме заборавом.

Често сам био бесан на њега и све чешће долазио у искушење да га нападнем. Желео сам да га растргнем, на хиљаде комадића, да га више не буде, да га казним за све што ми је учинио ... Али он је био мој господар. Ја сам зависио од њега. Умро бих од глади када бих га убио, а уједно он је био већи и јачи од мене. Заправо много је боље да му све опраштам.

И увек наново опраштао сам му што ме је је изгладњивао, што ме је тукао и малтретирао, што ме је све чешће везивао ланцем и сужавао мој свет на само неколико корака... И даба сам ја вукао и цимао, ланац је био исувише јак. При сваком узалудном трзају и покушају да се ослободим стиска тих челичних алки ропства, завршио бих њушком у прашину и ништа више. Опраштао сам му, иако су ме ти окови око врата гушили и стезали чинећи ме још несрећнијим. Опраштао сам му, из страха али и због тога што сам био гладан. Понекад бих му чак и био захвалан јер ме није везивао стално већ само када би био мрзовољан и када би тај свој бес и незадовољство хтео да неком истражи.

Најгоре у свему томе било је то што сам морао изигравати срећну куцу која је била задовољна својим господаром, што сам морао махати репом, весело лајати и

вртети му се око ногу да бих му показао колико га волим. А да ли сам га волео или мрзео, то ни сам нисам знао.

Једини ужитак у целом мом животу био је лешкарење у кладу испод дрвета и посматрање живота са друге стране жице. Био сам у стању да сатима посматрам живот који се одигравао тамо, живот који ми је био на дохват руке, а заправо тако далеко. Размишљао сам и о бекству, али тај свет са друге стране оgrade био је стран и сувише страшан за мене. Питао сам се како бих се ја уклопио у њега и то ме је приморавало да врло брзо одустанем од таквих мисли. И док сам посматрао те цукце, са друге стране оgrade, како иду главом без обзира све редом њушкајући, како се њуше испод репова, како све редом попишавају, како се отимају око хране и гину под точковима аутомобила, жалио сам их што живе таквим животом. Жалио сам, јер су они јадници били препуштени сами себи. Они нису имали такву срећу да имају господара каквог сам имао ја. Они су морали сами да се старају о себи, да се боре за храну, да се чувају аутомобила, да беже од шинтера, да се боре за опстанак. Жалио сам их због тога. Ја нисам морао да радим све то. Мене је мој господар од тога заштитио. Жалио сам их или сам само тешио себе ?

Једног дана док сам одмарао у сенци свог дрвета, један пас пришао је огради и упитао ме : „Како ти је ту иза жице?“ У почетку нисам разумео шта он жели од мене, али он је наставио да: „Зар ти се није смучило то ропство? Ограничен си оградом у том малом дворишту, знаш већ сваки његов педаљ. Онај човек се иживљава на теби, туче те, изгалдњује, а ти све то трпиш. А да се видиш само како скачеш од среће када ти баци неку корицу хлеба. Да се само можеш видети, све би ти било јасније. А оно најглавније садржано је у следећем питању које ћу ти поставити. Морам ово да те питам а ти не мораш да одгорориш ако нећеш. Када си задњи пут јебао? Када?

Реци ми. Ха, ха, ха ... Шта си те тако збунио? Да си могао само да се видиш. Шта ли те па ја питама када ти никад ништа ниси повалио. Хајде признај. Хајде! Ха, ха, ха! Који си ти кретен.

Није ми било јасно шта је тај луди пас причао али било ми је криво што је говорио такве ствари о мени и мом господару. Можда мој господар није био савршен, али је ипак био мој господар. Он се о мени бринуо и ја сам њему припадао. Нисам смео да дозволим да тамо неки пас вређа мене и мог газду. Желео сам да прескочим ограду и покажем том псу да не може тако да се понаша, али са друге стране био је неки други свет, мени стран а он, та свезналица, био је на свом терену. Ех када би он ушао овде, онда бих му ја показао.

„Живиш пасјим животом! Права си пичкица. Немаш муда. Хајде са правим куцанима, па да видиш шта је живот. Побегни из тог затвора, упознаћу те са добрим кучкицама које ћете довести до лудила и које ће ти показати шта све пропушташ. Мани се тог човека. Људи су наши највећи непријатељи. Доћи ћу вечерас по тебе. Будало једна, ја сам тек сада видео ову рупу у жици, па шта ти још увек радиш овде? Она су врата твоје слобода а ти још увек ту доњаш као неки слепац. Баш си чудан. Онда, да више не одуговлачим, видимо се вечерас. Веруј ми, памтићеш вече које је пред нама до краја свог живота”.

Пас ми је све то на брзину издекламовао, окренуо се и отишао. Ја сам још увек стајао у месту не верујући у оно што сам чуо. Нисам могао да верујем да сам тако изгледао у очима других цукаца. Да ли сам стварно тако јадно деловао? Да ли су они стварно живели боље од мене? Да ли је могуће да је мој господар заправо мој највећи непријатељ и да сам ја све време био у заблуди? Како сам могао да будем тако глуп и не схватим да сам само његов роб, мала играчка, ствар. Кад мало боље размислим,

не сећам се када ме је задњи пут помиловао, играо се са мном, већ само батине и драње. Што је најважније у свему, ја још увек нисам јебао.

Заузет сукобљавањем са самим собом, нисам ни приметио да је вече већ пало и да сам постајао све нервознији. Када је завладао мрак, дошао је пас са којим сам разговарао. Са њим су била још два пса. Ја нисам желео да пођем са њима превасходно из страха од неизвесности, али уз упорно наговарње све тројице, ја пођох са њима, провукавши се кроз рупу на жици. У првом свом сусрету са спољним светом, све ми је деловало тако страно. Тај огромни простор обухваћен само небом деловао ми је тако нестварно. Нигде није било оградe која ми је бранила пролаз и кретање. Нигде није било господара који би ме везивао и тукао. Био сам коначно слободан. Коначно сам схватио шта значи реч слобода. Напокон сам се могао кретати где год сам желео. Без ограничења ! Без жице ! Без ланца ! Коначно сав тај простор био је само мој !

Од радости трчао сам брже од осталих. Срце ми је ударало као лудо. Имао сам утисак да ће ми искочити из груди. Умор ме је полако сустизао, али сам се трудио да не посустанем и да даље останем на челу четворочлане групе . Желео сам да покажем тим цукцима да сам бржи и бољи од њих. Био сам убеђен да ме више ништа није могло зауставити. Ништа ме више није могло вратити у оно ропство, јер већ тада, у првих неколико минута слободе, ја сам био неизмерно срећан. По први пут у свом бедном животу. Први пут у свом животу, плакао сам од среће.

Повремено усмераван од цукаца иза себе, хрлио сам кроз ноћ. Али у свом том елану и еуфорији коју сам доживљавао, нисам обраћао пажњу на пут којим смо трчали, тако да нисам знао где смо се налазили. А и да сам водио рачуна о свом кретању, тиме опет ништа не

бих постигао, јер све ми је било тако странно. Претрчавали смо улице притом избегавајући округла светла аутомобила који су нам стално свирали. Трчали смо кроз њиве све док нисмо стигли до једног места удаљеног од града, на узвишици, тако да смо могли видети читав град у виду милиона светлосних тачкица. Убрзо потом дошло је још неколико паса. Пас који је у току дана разговарао са мном, био је њихов вођа. До тог закључка сам дошао слушајући разговор који се између њих водио. Полако, док су они причали, схватао сам о чему се ради и зашто сам ја заправо био ту где сам се налазио. Место на коме сам се налазио било је намењено за чопоративни обрачун паса, једно обично бојно поље на коме су се водиле борбе за територију, за неку добру кучкицу или било шта друго битно што два чопора паса нису могла међусобно да поделе. Победник би добијао све. Поражени, ако би преживео, ништа. Ја сам био сам слепо навучен јер сам био потребан за бој. Група, чији сам сада члан био и ја, била је знатно бројно слабија тако да је њихов лидер на сваки могући начин гледао да придобије још чланова, то јест бораца. Био сам насанкан, преварен лажима о бољем и лепшем животу, увучен у нешто што ме се не тиче и од чега нећу имати никакве користи. Схватио сам да ће ускоро доћи до крвопролића и да ћу ја, пошто немам никакваог борбеног искуства, први настрадати. Желео сам да побегнем и размишљао сам како то да изведем, али режање које се чуло свуда око нас прекинуло ме је у размишљању. Друга група паса била је знатно бројнија што сам закључио слушајући режање. Чинило ми се, да је од те рике паса, која је исказивала мржњу и бес који ће ускоро бити искаљени на нама, подрхтавала земља. Престрављен, нисам се могао маћи. Крв у жилама ми се ледила. Опет је моје срце дивље ударало у грудима али овог пута из абнормалног страха.

Направивиши круг око нас, који се све више сужавао, противнички чопор нас је држао у шапи. Ја сам се још више тресао од страха. Мислио сам да нећу дочекати бој, да ће ми срце препући или сам се само молио томе, јер тако би било безболније.

Али бој, како то обично бива, без упозорења, почео је. Режање је постајало све гласније, сада још употпуњено јаукањем и сквичањем. Чуло се кидање меса и коже, а ја сам и даље стајао у месту не желећи да се борим. Из мрака, један пас је скочио на мене, оборио ме и зарио вилицу оштрих зуба у моју предњу леву ногу. Бол ме је погодила као муња. Крв је почела да шикља прскајући ме свуда по телу. Пас који је био изнад мене гризао је све јаче, цимајући час у једну час у другу страну и тако кидао парчиће меса. Бол је постала неподношљива. Пред очима ми је севало. Једино што сам видео у том мраку биле су цаклеће очи пуне мржње, које су ми говориле да ће ме убити. И у том тренутку се десило. Да ли је то само била борба за голи живот, урођени инстинкт преживљавања или нешто друго ? Не знам. Знам само, да сам у тренутку, када сам угледао те цаклеће очи, заправо видео слабу тачку свог непријатеља.. Замахнуо сам другом, здравом, ногом и свом својом снагом, шапом ударио пса по очима. И још једном. И још једном. И још једном. Стисак угриза је попустио и ја као суманут почех све јаче и јаче да ударам пса по очима све док нисам ослободио своју, готово смрвљену, ногу из челичних чељусту пса. Пас је само цвилео и ја га одгурнух са себе. Он паде на тло, мало се тетурало и опет придигао. Желео је да ме пронађе, али почео је да бауља по мраку, посрчући и падајући. Није видео ништа. Ослепоо сам га. Схвативши да сам у овој борби победио, брзо сам се осврнуо око себе да ме неки други бесни пас не би изненадио и поново скочио на мене, али тада сам видео да на мене неко не обраћа пажњу. Ову

прилку за бег нисам желео да пропустим, полако сам се, храмљајући, удаљавао од центра борбе. Када сам се мало удаљио и видео да нико није приметио да ме нема, почео сам да трчим. Бол у нози ме је успоравала. Осећао сам малаксалост. Али ипак нисам успоравао. Желео сам да што пре и што даље побегнем од њих, иако нисам знао куда бежим.

Бежао сам према светлима, према граду, према свом дворишту, према свом господару, иако нисам знао како да до тамо стигнем и шта ме на том путу све још чека.
БЕЖАО САМ!

ЖАБА (БИТИ ИН)

15.03.2000.

Младост, лудост, провод, ноћ, секс, турбо-фолк, marllboro, ice saffe, соса сола, гала кафићи, дречава гардероба, шљаштава шминка, смарт телефони, кратке тесне мајце, патике са ваздушним ђоновима, брза храна, синтетичка дрога, алкохол, бодибилдинг, фитнес ... све је то и још брдо ствари у тренду. Све је то ИН.

„Видела жаба да се поткивају коњи па и она дигла ногу.”

Па ја зато питам жабу:

„Шта је, жабо, и ти желиш бити коњ (кобила)? Није ти довољно што си мала, зелена и крастава. Што се свима гадиш. Што те деца у игри газе и пумпом за пумпање гума, кроз дупе, пумпају док не прснеш, већ хоћеш да као нека четвороножна рага, маторо кљусе, имаш модерна копита. Да клепећеш док ходаш. Да свако чује бат твојих корака. А нема везе што си тотално неусклађена. Битно је да будеш ИН.”

Дотерала се жаба, још само фали да је неко пољуби па да се претвори у принца (принцезу). Али, жабо, то постоји само у бајкама. Реалност је сасвим другачија. А ти ћеш увек бити жаба. И само жаба.

Када изађем у град, свуда око себе видим само жабе. Велике и мале. Зелене и крастаче. Само крекећу и покушавају да не буду жабе.

Жабе возе кола и скутере. Жабе пију кафу. Жабе шаљу поруке мобилним. Жабе се наливају алкохолом. Жабе слушају турску музику на српском. Жабе твитују и чатују

...

Жабе, само жабе свуда су око мене, али не може свако да их препозна. Сакривене испод бофл гардеробе купљене на бувки и кинеским радњама, премазане дебелим слојем

неквалитетне шминке и измењеног израза лица због унете превелике дозе алкохола и разних опијата, добро су се камуфлирале. Чак су и мене у једном тренутку обмануле. Ни ја више нисам био сигуран да ли су то још увек оне мале крастаче. Онда је само кратак блесак светла у кафићу био довољан да их заувек разоткрије и стопостотно ме увери да сам био у праву. Да се у том мраку не могу сакрити. Да, ма колико се трудиле да не буду жабе, ма колико се трудиле да буду ИН, једино су успевале да буду глупе, просте и смешне. Али, као што рекох, свуда око мене биле су жабе. Не видех никог другог сем жаба. И онда се упитих: да ли ја њима, зато што сам у мањини, не изгледам смешно? Да ли им је сметала моја појава? Да ли су примећивале да сам другачији и да заправо одударам? Нисам знао, а није ме то ни занимало. Једино у шта сам био сигуран, било је то да жабе уопште нису обраћале пажњу на мене, јер ја заправо нисам био ИН. За мојим столом нико није седео док су се за другим гурале по две жабе на једној столици. На мом столу није био избачен привезак са кључевима од кола, паклица цигарета (обично оних скупљих, јер оне се користе за град као мамац, а преко дана добра је и нека крца), смарт телефон који би стално звонио и који би нон-стоп чачкао и правио се важан. Нисам био обучен ИН. Нисам носио плитке панталоне са подеротинама на ногавицама. Нисам носио тесне мајце пастелних боја фирмираних марки нити наочари за сунце у мраку кафића. Тотално сам био бљак. Тотално сам био ван фазона. Што је најгоре у свему, нисам се ни трудио да ухватим ритам ултра, мега, гига популарне музике која је одјекивала са огромних звучника. А напаљене жабице су се сваким тренутком све више узбуђивале и све чешће поскакивале са столица и наводно играле. Тотално сам био непривлачан, али то ми није нимало сметало.

Уживао сам гледајући жабице како ексиратују неуспеле

покушаје коктела, разноврзне комбинације алкохола и сокова, многобројне кафене напитке, како срчу из широких цевчица, како својим уснама као усисивачем увлаче течност из неопраних чаша и притом са само смеше и праве да уживају. Гледао сам их како се пренемажу и фолирају милсећи да су стварно ИН.

Међутим, у кафићу је завладала тотална хистерија. У том тренутку био сам сигуран да су ме сви приметили. Конобарица, уствари, добро утегнута жаба, носила ми је на посложавнику наручено пиће – огромну криглу хладне воде са још пар коцкица леда. Сви су ћутали и гледали ме. Чак се и музика стишала. Конобарица, са нескривеним гађењем, буквално ми је бацила чашу на сто и у трену нестала. Знао сам да су ме тог трена у кафићу сви мрзели. Тек сада никако нисам могао да будем ИН. До малопре сам, можда, и имао некакву шансу да са временом постанем ИН, али сада је свака шанса пала у воду. Односно са чашом воде. Јер оне су знале. Чак су и њихови преци, пражабе, знале да вода није добра. Да је добра, оне не би биле тако мале и краставе. Не би морале да се крију иза брда шминке и гардеробе само да би сакриле оно што им је вода учинила. Оне су мрзеле воду. Уједно, мрзеле су и мене док су ме гледале како испијам ту ужасну смрдљиву текућину. Вода никако није могла бити ИН. А оне, жабе, имале су разлога да је мрзе највише. Тиме су се поносиле. Зато су и испијале литре и литре разних напитака са закукуљеним именима, обично са пејзажима лета, мора, раја на етикетама флаша, не знајући да притом у свој организам, заправо, уносе и воду, јер је вода, зна се, један од главних састојака тих cool пића. Да не помињем коцкице леда које су расхлађивале те напитке и тако их још више чиниле модерним и у тренду.

Мржња према мени полако је јењавала. Чак, могу слободно рећи, да се потпуно угасила уласком једне жабе

у кафић. Тог трена сви су заборавили на мене и поглед усмерили према њој, јер она је деловала тако другачије. Док је грациозно ходала, опојни парфем се ширио свуда по кафићу. Препланулог тена, витких батака, са силиконским добро обликованим крастицама и са пар полутрајних татуа на зетегнутој кожи штрапацирала је жаба по кафићу и рекламирала се. Све остале жабе су само блејале и гутале је очима. Она је била ИН свих ИН-ова. Она је била максимално у фазону. Све остале жабе биле су очаране њеним look-ом. Дивиле су јој се и хтеле да изгледају као она. Она је само гледала где може да седне и попије које cool пиће. С обзиром на то да је једино за мојим столом било слободних места, она без питања седе преко пута мене. Ја сам само ћутао, а она отпоче конверзацију:

„Жабац, зашто си сам? Зашто самујеш? Да ли ти је потребно друштво? Ја мислим да ти моје друштво може само годити. Зар не видиш како ме сви остали жапци шмекају? Гутају очима моје тело и све би дали да могу да буду на твом месту. А ја сам решила да ово вече посветим само теби. А шта ти има да кажеш на то? Зар то није предивна вест? Зар нисам као дар са неба? Што си тако мусав? Реци нешто. Ниси се ваљда постидео. Да се ниси уплашио? А, знам! Маца ти је појела језик.“

Рекавши то, ставила је руку на моју руку и почела је да је мази притом се само смешећи.

Ја на сав тај флерт уопште нисам обраћао пажњу. Једино што сам од свог њеног излагања чуо, била је њена прва реч која је сваког часа, све јаче и јаче, зујала и брујала у мојој глави. Имао сам утисак да ће ми лобања прснути и мозак се просути свуда по кафићу. На зидовима. По поду. У полупразним чашама пића. Морао сам устати док ми се у глави реч, све брже и брже, све гласније и гласније, понављала: „Жабац. Жабац. Жааабаац! Ж А Б А Ц!! ЖЖЖАААББААААЦЦЦ!!! Ж А Б А Ц!!!”

Брзо сам кренуо ка тоалету. Нагло сам отворио врата, снажно их залупио и закључао. Желео сам да будем сам. Нагнуо сам се над напрслон, измазаном, смрдљивом wc шољом и почео да повраћам. Било је то исувише за мене. Пар тренутака касније умислио сам се над одваљеним лавабоом из којег је вода капала и капала. Мислио сам да ће ми од тога бити лакше. Али није. У глави ми је све јаче и јаче брујало. Мислио сам да ћу полудети. Погледао сам се у огледало. Себи нисам личио на жабу. Али ипак она жаба ме је назвала жапцем. Она жаба. Најгора и најружнија од свих. Идол свих жаба. Обратила се само мени. Зашто? Да ли сам и ја био жаба? Да ли сам толико добро био маскиран да и сам себи нисам личио на жабу?

Моје мисли разбила је лупњава на вратима пропраћена погрдним речима жаба које су журиле у wc. Сав снужен отворио сам врата и полако изашао. За мојим столом више није било слободних места. Брдо жабаца гурало се око своје нове жртве. Ја сам их само тужно погледао, изашао напоље и кренуо кући.

Годио ми је свеж ваздух. Ветрић који је пиркао полако ми је стишавао буку у глави, тако да нисам журио кући.

Чим сам стигао кући, легао сам да спавам. Глава ми више није зујала. Свежина летње вечери била је делотворна. Сав тај дим цигарета и смрад зноја помешан са камаром мириса јевтиних дезодоранса учинио је своје. Заспао сам као мала беба. Сан се полако развијао.

Сањао сам како сам заправо права жаба. Како пливам по барици. Како својим лепљивим језиком палацам и хватам муве и пчеле и уживам у оброку. И када је упекло сунце, заронио сам дубоко у муљ и ту уживао. Па бих поново изронио на површину. Скочио на суви отпали лист који је плутао по површини воде и почео да крекећем: „Кре, крее, креекре, крее...“

Толико сам крекетао, да сам се пробудио врштећи.

Али, иако више нисам сањао, иако сам био будан, имао сам утисак да мој врисак-одраз згрожености, ужаса и страха, који није престао одмах по отварању очију, већ је трајао још једно двадесетину секунди, заправо подсећа на гласно кретање. Покушавао сам да се смирим тако што сам настојао да сам себи кажем неку реч утехе. Али, чак ми је и сопствени говор личио на кретање. Поново је почело да ми зуји у глави. Уштинуо сам се да бих видео да ли још увек сањам. Бол приликом штипања натерао ме је да скочим из кревета, отрчим до купатила и станем испред огледала. Схватио сам да сам будан.

Желео сам да видим да ли сам постао жаба пошто сам већ почео да крекећем, или да себе пак разуверим и смирим чињеницом да сам само мало психички растројен и да ми се све то не дешава. Да је све то плод моје маште услед преморености.

Да бих дилему решио, погледао сам у огледало и ...

УРБАНИ МЕСИЈА

28.4.2000.

У данашњем времену просперитета лажи, неправде, зла и стагнацији и изумирању правде, доброте и поштења, једино што је остало људима као покретач и главни извор снаге потребан за истрајност биле су вера и нада. Једино што су људи могли било је то, да верују и да се надају да ће се ускоро све променити, да ће добро коначно тријумфовати а зло најзад искоренити или макар умањити. Једино су им оне омогућавале одржавање равнотеже на самој ивици понора, јер другог ничега није ни било. Нада и вера у коначни спас одржавале су милионе људи у животу и представљале заправо једино светло, буквално само малу искру у свом том мраку, све што их је покретало и гурало напред ма колико им тешко било. Они си знали да је довољно само то, та искрица која ће моћи да проузрукује огромну ватру, големи огањ који ништа неће моћи да заустави, који ће спржити и изгорити све оно што их је мучило и тлачило. Огањ који ће за век и за навек разбити тај вечити мрак. Огањ који ће за њих бити награда, а за оне друге (неверне, похлепне, укаљане и посрнуле) казна. Они су то знали или су се само надали и веровали у то.

И то је један од главних разлога окретања великог броја људи вери и религији. Спознаја да ће бити кажњени због својих грехова и порока, али и због наивности, незнања, жеље за бољим животом, све је већи број људи приморавала да хрле у гвоздене чељусти секти и култова који су на први поглед деловали тако свето и примамљиво а у стварности били нешто сасвим страшније и опасније, притом се надајући да ће на тај начин бити спашени јер су изабрали прави пут и праву веру.

Али да ли су били на правом путу и да ли су могли

назад ако су схватили да су погрешили, то остаје отворено питање а у ствари одговор се већ зна.

На другој страни били су они који не верују, агностици, велики и мали атеисти или чак нихилисти за које слободно можемо рећи да маколико они тврдили да у то не верују, да су се, не само једном, упитали или чак уплашили спознајом или стрепњом да заправо греше у свом опредељењу и ставу и какве ће бити последице ако се испостави да су били у заблуди. Шта ће бити ако се испостави да СВЕ ОНО по чему се пљували, клеветали, негирали и у шта нису веровали, заправо постоји и полако се приближава? Шта ће бити ако Бог постоји и шта ће бити ако је његов Месија већ међу нама, а они су баш по њима пљували и искаљивали свој бунт и револт? Да ли ће због тога бити кажњени?

И сад, ко је био у праву, један атеист који је тврдио да Бог не постоји или један изманипулисани секташ који је веровао у лично спасење?

У сваком случају, ако је Месија био на Земљи или је требало да дође, они га нису могли нити ће моћи да га виде и спознају, јер заправо о њему нису имали праву представу.

А да ли неко има праву представу о (не)долазећем Месији?

Како би он требало да изгледа, како би требало да се понаша, шта би требало да пропагира и на који начин ће нас убедити да му верујемо и да пођемо његовим путем притом сигурни да нисмо преварени, насанкани и изманипулисани?

Можда ћемо једноставно знати да је то он и кренути за њим, али шта ће бити ако смо погрешили? Шта ће бити ако је то онај лажни Месија? Шта ћемо онда?

Да ли треба да се оријентишемо на претходног Месију? Али за коју се веру одредити?

Ако се осврнемо на Библију, а лаички говорећи, пошто већина нас зна само делове Библије на основу прича, знамо да је Исус био безгрешно зачет, да је имао дугу косу, да је био полу-го, да је проповедао љубав и увек био миран и сталожен; али исто тако су изгледали и хипици шездесетих и седамдесетих година Двддесетог века. Дд смо тад видели неког полу голог, уфиксаног, косато-брадатог хипика, који би деловало прилично смилено и кул, јер је устондиран, и притом нешо мрмљао о љубави, ми бисмо га прогласили спасиоцем, јер он је био исти он (Исус). И онда бисмо створили свој култ и свог Бога и почели бисмо да му се клањамо.

Значи, људи су били у стању да сами стварају Богове и религију по сопственом нахођењу а све из једног циља, манипулација.

Међутим, да ли би данас Месија изгледао тако? Да ли би био исти као пре две хиљаде година или би се како се време мењало и он модернизовао и фазонирао? Можда ми, очекујући да Месија изгледа као његов претходник (Христ) заправо и не приметимо оног правог, који обучен у модерне панталоне, везећи ролере, стално пројурава покрај нас. А можда и то што нам прича приликом брзог проласка ми заправо схватамо као глупост, а можда су баш то праве речи које треба да слушамо и прихватимо.

Не знам. Можда. Ја сам све ово написао зато што не знам и зато што само нагађам како би данас изгледао тај Месија.

Можда се он крије у неком од нас, само ми то још увек не можемо да схватимо. Можда је Месија и онај ди-цеј који пушта музику на техно партијама и тако своје поруке преноси својим фановима, који посредством дрога покушавају да достигну виши ниво свести. Можда је та група омладинаца која ужива у есиду и компјутерској музици заправо мали део пробуђених, они који су схватили

истину, они који су коначно прогледали. Па нема везе што њиховим родитељима, просветним лицима, социолозима таква врста окупљања представља само пропагирање дрога, секса, криминала и порока. Можда они не могу схватити суштину и истину па зато пљују по њима? А зар по Исусу и његовим ученицима нису пљували? Много више од тога. Значи то негодовање већине можда у ствари представља путоказ.

Затим, зар Месија не може бити неки глумац, писац, режисер, музичар, који ће нам својим делом „отворити очи“ и натерати нас да схватимо да смо све време били у заблуди, да погнемо главе и покајемо се пошто смо у њему и његовом делу спознали себе?

А као супротност томе можда Месија и не мора да се појави као човек, можда је разлог што до сада нисмо глобално спашени, наше гледање у том правцу, у правцу човека, очекујући да ће се Месија појавити баш из реда људи. Можда ако почнемо да гледамо на другу страну схватимо да Месија може бити и нешто друго и тако спознамо и схватимо дуго тражену истину.

Можда Месија може бити неки најмоћнији рачунар, јер је извор свог знања, безгрешни електронски ентитет који нема потребе за новцем, корупцијом и подмићивањем, ентитет који неће долазити у грешна искушења у која човек упада сваки дан. Поред тога, рачунар до сада никад није одмагао људима, углавном им је помагао да се снађу у свој тој технолошкој збрци коју су сами направили. Можда људи до сад нису били спашени баш због тога што се тај Месија тек од скоро појавио и временом усавршавао. Можда је сад коначно савршен и спреман да изврши своју дужност. (Али он не долази од Бога, њега није створио Бог, створио га је човек, али зар то не говори онда да је безгрешно зачет?).

Без обзира која се солуција изабере, питање је да ли је

неко међу претходно наведенима будући Месија, а и да јесте мислим да му као и раније та работа неће упалити јер људи ће увек бити зли, грешни и порочни баш због тога што су људи. И нико их не може изменити. Нико. Ни један Месија, можда само Бог. Али да ли и он постоји, или да ли га то, ако постоји, уопште и занима?

СВАШТА ?!

28.5.2000.

Изашао сам из парфимерије са осмехом на лицу. У руци сам држао сићушну кутијицу умотану у украсни папир, са машинцом на средини. Био је то поклон за моју девојку. Решио сам да јој покажем колико је волим. Купио сам јој парфем и платио га чак 40 евра. Али ако, она је заслужила и много скупљи. Иако је то било прескупо, јер заправо нисам имао пара, није ми било жао. Како је моја плата била око 100 евра месечно, требало је штедети неколико месеци и одрећи се много чега да бих уштедео тих 40 евра. Али нисам се због тога кајао. Напротив. Хтео сам да јој покажем колико ми је до ње стало. Поклончић је уједно требало да представља и неку врсту извињења за моје недолично понашање у последње време. Схватио сам да сам је у задње време запоставио, да сам викао на њу све више, да сам само пијанчио и дангубио са друштвом, да са њом нисам поразговаро нити је мазио доста дуго... Зато сам јој и купио парфем, да јој само назначим да ми још увек значи и да јој се захвалим што је увек имала стрпљење за мене, што ме је разумела и што ме је волела. Тако сам био срећан због тога да сам трчао желећи да што пре стигнем до ње. Замишљао сам како јој дајем поклон говорећи:

„Волим те, срно моја, животе мој. Без тебе мој живот не би имао смисла. Не знам шта бих радио када бих те изгубио. Мислим да бих се убио.“

И онда бих почео да је грлим и љубим и тај срећни тренутакокончали би вођењем љубави на улазним вратима. Не знам како сам у таквом заносу љубави приметио баку коју сам управо претекао а која се, теглећи две огромне торбетине, препуне ко зна чиме, вукла тротоаром. Застао сам и само је посматрао. Чинило ми се да ће јој срце

препући од превеликог напора који је улагала да помери макар још центиметар те огромне торбе. Имао сам утисак да су торбе и биле теже од тог малог крчког бића наборане коже које се борило са тим брдом ствари упакованим у неквалитетан полиестер. Полако сам јој пришао и понудио се да јој помогнем узевши торбе из њених руку. Да она не би била баш толико незапослена, дао сам јој поклон да га придржи неко време док се ја будем килавио са њеним торбетинама. Желео сам да помогнем тој слаткој бакици, јер је била тако беспомоћна, а уједно подсећала ме је и на моју драгу баку. И нема везе што је становала на сасвим супротном крају града, што су торбе биле тешке као туч. Мени је била част да помогнем тако умиљатој бакици а уједно имао сам коме и да испричам како волим своју девојку, како сам јој купио поклон и на брзину препричам историју нашег забављања. Бакица се само смешкала да ли зато што јој је прича била занимљива или зато што није морала да носи те претешке торбе. У сваком случају, био сам пресећан што сам био од користи.

Након што сам отпратио бакицу до куће, отрчао сам до девојке и њу пријатно изненадио и обрадовао. А након неколико сати проведених у ћаскању са њеним родитељима о нашој будућности, срећан сам пошао кући. На путу до куће, решио сам да прођем кроз центар града и мало се прошетам, јер дан је био диван. У ствари све је било предивно, тако да ми је шетња могла само годити. У еуфорији сам скакутао са једне ноге на другу, свиручкао неку мелодију, познату само мени, и уживао. Али моју *happу* атмосферу покварио је призор који сам видео. Мали мусави дечкић у исцепаним кратким панталоницама, исфлеканој мајци из које су вириле ручице танке као прутући са огуљеним лактовима, набио је своје прљаво лице у излог посластичаре и буквално лизао стакло замишљајући да једе посланице са друге стране излога. Ја

се сажалих на малишана, јер ме подсети на мене. И мени су док сам био мали стално били подерани лактови и колена. Упитао сам се да ли његови родитељи нису имали пара да му их дају или их за дете уопште није ни било брига, или можда он није ни имао родитеље. Та мисао би пресудна. Ухватих малишана за руку, и уведох га у посластичару иако се противио, отимао, шутирао ме и псовао. Купио сам му три највећа колача која је изабрао и највећу могућу криглу лимунаде. Малишан једва дочекавши да конобар спусти на сто тањир пун колача отпоче, грабећим својим рукама, као лопатама, да уништава колаче тако да није ни приметио када сам ја изашао

Успут, док сам полако корачао према кући, размишљао сам о малишану и његовим родитељима и сетих се својих родитеља. Тад схватих како су они били марљиви и добри родитељи, како они то никада не би дозволили, како сам ја био, и још увек сам, њихов универзум и Сунце, како су се залагали и трудили се само да ми удовоље и испуне сваку жељу. А ја, ја сам био тако незахвалан. Уопште им нисам поштовао. Само сам се свађао са њима и свему налазио мане. Како сам могао да будем такав? Било ме је срамота. Желео сам да што пре дођем кући и да оцу стегнем руку, потапшем га по рамену и кажем му да је лаф, а мајци да скувам кафу, испричам који виц и обрадујем је вешћу да ћу ускоро да се женим .... и пробудио сам се врштећи!!!

ИДЕНТИТЕТ

24.6.2000.

Журно се облачио, претурао по растуреном орману и тражио чарапе. Поново је каснио на посао! Како је само могао да се успава? Никако му није било јасно. Како није чуо сат?! Питао се док се облачио. Полуобучен истрчао је напоље скачући на једној нози са намером да обује патику на другој. Доскакао је до аута. Нервозно је гурао кључ у браву у намери да откључа ауто, али му то никако није полазило за руком. Брава се смрзла. Након загревања кључа упаљачем некако успе да га откључа. Улетео је брзо у кола, али ту се суочио са новим проблемом. Мотор није хтео да упали. Иако је окретао кључ као суманут, друкао гас папучицу из све снаге, машина није хтела ни да писне. Да ли је коначно издахнула? Да ли јој је напокон дошао крај? Питао се. Изгледа да јесте. Матора шклопоција је коначно рикнула. Али где баш сада, када је каснио читавих два сата на посао. Псовао је и уједно се молио да ауто упали. Само још овај пут. Само још данас. Па после и нек рикне. Само да стигне на посао. Ауто као да чу унутрашњу молитву свог возача, поче да кашљуца и даје знаке живота и некако, на једвите јаде, крену са радом. Брујао је и ширио буку у читавој улици. Из ауспуха је пуцала вода у бензину. Ауто се гушио и трзао али ипак је кренуо.

Возио је брзо, односно возио је онолико брзо колико је то дозвољавала та стара лименка на точковима. На једној раскрсници, у свој тој журби, не приметивши црвено светло на семафору и пројури тик поред полицијског аута у којем су седела два полицајца, смрзнута и натмурена. Пар тренутака касније зачуо је звиждук пиштаљке и одмах је дао мигавац и зауставио се. У полузалеђеном ретровизору видео је одраз полицајца који се полако приближавао. По

гестикалацији деловао је прилично љутито. Лакнуло му је када је видео да је полицајац заправо његов школски другар. Олакшање брзо нестаде када виде да се дотични уопште на то не обазире.

„Ваше исправе, молим.”

Он извади тражену документацију и даде полицајцу. Полицајац се удуби у документацију и крену са причом.

„Ово ниси ти на слици.”

„Дај, бре, како нисам ја! Немој да ме зезеш, човече.”

„Немој тако ти мени да се обраћаш. Зашто ниси променио слику у возачкој дозволи и личној карти? Ја треба да гледам у боб да видим да ли си ти овај дрипац са дугом косом и брадом на слици или не. Сва срећа да те познајем иначе би најебао као жути.”

„Човече, шта је теби?!”

„Слушај, момак. Изађи из аута и отвори гепек да извршимо једну малу контролу. А након тога ћеш да дуваш у балон да видимо да ниси можда мало под гасом.”

„Школски, извини ако сам те нешто увредио али стварно журим. Касним на посао.”

„Хоћеш ли ти да изађеш из тог аута или нећеш?”

„Хоћу, хоћу. Ево излазим.”

Процедура са полицајцем је трајала пола сата. Испирање мозга и на крају је неки ситан мито морао да заврши посао. Он је опет свом снагом газио гас папучицу и наглас псовао свог школског друга.

Стигао је у круг фабрике. Паркирао је ауто на паркинг и изашао из аута. Тек тада је видео да је заборавио да обуче радну блузу на којој је имао закачену пропусницу са сликом, на основу које су могли да га идентификују на улазу и пусте унутар фабрике. Често је волео да каже да се те пропуснице заправо носе да би се могло да види ко је ко. Да би свако могао да види да је он само обичан радник, да се неки инжењер не би можда случајно зезнуо

и са њим причао као са неким себи равним.

Понекад је мислио да су те пропуснице непотребне и сувишне. Као прво, биле су тотално нефункционалне. Колико му је само пута пала приликом рада на траци, па је после морао да је жури трчећи за траком која је сировину превозила из једног постројења у друго. Друго, није било потребе уопште и поседовати пропусницу, јер се по одећи коју су носили лако могао препознати ко је шеф и директор, а ко обичан радник. Само је будала могла неког подгојеног липицанера у свечаном оделу и са краватом која је стезала подгојени врат и притом отежавала дисање сматрати радником. Зна се како су деловали радници и како су се облачили.

Полако је ишао према капији и пријемници и размишљао шта ће му шеф рећи што толико касни. На пријемници је радио неки нови портир кога није видео раније и кога је највероватније запослио директор лично, да ли зато што му је неки даљи рођак, кум или пријатељ пријатеља, или баш зато што је, у овом времену огромне незапослености, баш он заслужио да добије посао. То је читаву ситуацију чинило још сложенијом.

Портир му је затражио пропусницу а он је почео да објашњава. Па је опет показао личну карту. И опет крену иста прича као и са полицајцем.

„Ово ниси ти на слици. Овај овде има дугу косу и браду а ти немаш. Шта ти мислиш да сам ја сисао весла? Где радиш? У ком погону? Ко ти је шеф? Сад ћу да га позовем да видимо ко си заправо ти.”

После двадесетак минута бламаже пред осталом радничком класом јер била је пауза за доручак, портир га је уз претходни консалтинг са својим шефом, пустио да уђе у круг фабрике. Сви су га гледали као будалу, прстом упирали у њега и смејали се док је он ишао у правцу шефове канцеларије. Шта га је тамо чекало, није могао

ни да претпостави.

Након претњи о губљењу посла, драња, вређања и последње опомене, отишао је из шефове канцеларије, као попишан, право на своје радно место. Прилично изнервиран, тресао се као прут, делом од хладноће, јер у погону није било грејања, делом из изнервираности због претходних догађаја. Ипак, покушавао је да ради, јер он је био предан радник, а посао му је био прекопотребан. Није смео да се игра са послом. Чињеница која га је тешила, у свој тој нервози, била је та што сада није морао да води рачуна о пропусници. Није имао разлога за бригу да му приликом рада негде не испадне и да је притом не изгуби. И због тога је некако све деловало много лакше. Зато се и усредсредило на свој уобичајни посао и на тај начин покушавао да се смири и поново доведе у нормалу. Али одједном изненадни бол у пределу руке га заслепе. Топла, лепљива, црвена течност кренула је да прска на све стране. Он је само урлао од болова и посматрао млаз крви који је шикљао из огромне посекотине на руци. Радници који су били у његовој близини реаговаше у трену. Стегнуше му руку изнад посекотине. Један од њих скину каиш за радних панталона и чврсто му стеже изнад посекотине. Крв готово у трену престаде да куља. Двојица колега су га благо придржавала и водила га ван круга фабрике. Упутили су се у градску болницу, јер фабричка амбуланта одавно није радила. Он је само ћутао, гледао у своју повређену руку и само се знојао од болова. Крв је поново почела да капље јер је посекотина била прилично дубока. Сели су у кола и упутили се ка болници.

У болници, као и обично, била је несносна гужва. Гомила баба и деда гурала се пред вратима ординација. Чуло се само полугласно мрмљање и с времена на време гласан кашаљ. Колеге су га преко реда увеле у хитну службу, што је маса присутних, у највећој мери

хипохондера, бурно и уз силна негодовања прихватила. Сео је на кревет. Доктор на њега уопште није ни обраћао пажњу, иако је он већ био убледео због болова и губитка крви. Доктору је занимљивије било да гледа заносно врцкање гуза медицинских сестрица, које су нон-стоп тамо-амо штрапацирале по ординацији. Тек након неколико минута доктор му посвети пажњу. Али ту поново настаде проблем.

„Вашу здравствену књижицу”, затражи доктор.

Он у свом том болу, малаксао због губитка крви, једва је причао. На крају је некако успео да објасни да нема здравствену књижицу код себе, да му је остала код куће и да је никад не носи са собом.

„Како Вам је остала код куће?! Па, како ја сада да извршим преглед?! Како да радим свој посао када немаш књижицу?! На основу чега да видим ко си и шта си и да ли заправо плаћаш здравствено осигурање?!”

„Ево Вам моја лична карта”, изговорио је кроз зубе готово не отварајући уста.

Доктор узме личну карту, отвори је и кад виде слику у њој направи чудну фацу.

„Ово си ти?! Мени уопште не личи на тебе? Чију си ми сад личну карту дао?”

„Дај, бре, човече, шта који мој изводиш? Зар не видиш да ће човек да падне у несвест због губитка крви. Доста више глупирања. Ради посао за који си плаћен”, бурно одреагова један од колега.

Доктор, чим виде да може да добије преко њоње крену са радом.

После силних перипетија у болници, након шивења руке, примања једна боце крви, антитетануса и инјекције против болова, двојица колега га одвезоше кући и тако обученог и превијеног сместише га у кревет. Чим је легао, заспао је у трену и спавао све до јутра.

Свануо је нови дан. Пробудио се, али није устајао из кревета. Лешкарио је и баш му је пријало што није морао по тој цичи зими да иде на посао. Рука га је болела и та чињеница му је говорила да све што му се јуче догодило није био ружан сан. Завој на руци му је то још више потврђивао. Устао је из кревета и отишао до огледала. Из задњег џепа панталона извадио је личну карту и загледао се у своју слику у њој. Онда је погледао свој одраз у огледалу. Тај поступак је поновио пар пута. Зачудио се када је закључио да између слике у личној карти и одраза у огледалу готово да нема никакве сличности. Као да су биле две различите особе у питању, а не он лично. Сад му је све изгледало тако смешно. Није ни било чудо што су сви око тога правили фрку. У потпуности их је разумео. Из тог разлога, одлучио је да проблем који је тек тада схватио да има, реши првом наредном приликом. Пар дана касније, покупио је сву документацију у којој се налазила његова слика са дугом косом и брадом (лична карта, пасош, возачка дозвола) и отишао у Општину.

После писања захтева за издавања нове документације и предаје и поништавања старе, изашао је из Општине насмејан и срећан. Смејао се иако га је рука болела. Смејао се, јер је знао да ће се за отприлике две до три недеље решити проблем због којег је умало остао без руке. Брадатог чулавца замениће уредено подшишани и обријани његов нови лик. Уништиће брадатог косијанера због којег умало није изгубио руку. Смешкао се полако идући ка кући, не схватајући да у тих неколико наредних недеља, без личне документације, никако неће моћи да потврди и докаже свој идентитет ако за то буде било потребе. У том тренутку био је човек који никако није могао да потврди чињеницу да је он заправо он, а не тамо неко трећи. Да је то знао сигурно се не би тако задовољно смешкао.

ГРАД

14.12.2000.

Ни сам не знам да ли је то истина али чини ми се да сам одувек мрзео свој родни град. Одувек сам га мрзео и даље га мрзим свом својој душом. Можда сам ту мржњу према њему осећао због његове ружноће, преовладавајућег сивила и оронулости. Али зар сви градови у Србији нису ружни, оронули и сиви? И баш због тог разлога – међусобне сличности свих градова нећу помињати име града. Можда се прича односи и на мој родни град, а можда и не, то није сада толико битно.

Не знам шта сам заправо највише мрзео у њему. Да ли су то биле старе дотрајале зграде које су се борећи са временом полако посустајале. Ишаране различитим паролама тинејџера, разлупаних улазних врата, ороњених зидова који су све више упијали влагу, све углавном сиве, деловале су још сивије и тмурније. А њихова наслаганост под конац и истоветност још више ме је згражавала. Можда су све у основи биле исте грађевине из разлога да би људи стекли утисак о једнакости и равноправности.

Да ли су то биле улице за које не знам да ли их можемо више тако називати. Тотално уништене, препуне рупа, које су сакривене испод барица вребале још неки точак аутомобила који ће у њих упасти. Прекопане од стране комуналног друштва које је мењало дотрајале канализационе цеви још више су биле уништене. Често сам имао утисак док сам пролазио поред шанчева на асфалту да се налазим на бојишту, јер су ме ти шанчеви подсећали на ровове у бојним пољима.

Да ли су то били препуни контејнери смећа и гомила ђубрета око њих, прљавштина која је била узрок болести и заразе, нехегигјена која је полако улазила у карактер наших личности које су чиниле тај град.

Не знам, али то сада није ни битно. Све ми је то сметало и све ме је то болело.

Још једна ствар коју сам мрзео у свом граду, а која је била једна од његових главних одлика, био је бувљак. Цела централна Србија снабдевала се на том бувљаку, јер је наш градић био уз саму границу двеју држава. То концентриште бофл робе, сакупљалиште неколико нације људи од које ниси могао изабрати гору, центар прљавштине и центар збивања у граду, мрзео сам можда и највише. Сав шљам и беда из других држава дошли су ту, да би нашој беди и јаду продали нешто и тако преживели своју беду и јад. Вечита гужва масе необузданих људи који су вукући велике торбе гурали и газили сваког ко би им се нашао на путу, само да би што пре нашли нешто од робе, ужасавало ме је. Није ми било јасно куда то води, али сам разумео сам те људе. Морали су да се боре за опстанак. Најјадније и најтрагичније у свему томе било је то што су након завршене купо-продаје, за људима који су ту боравили, остајале гомиле смећа које нико није чистио. Временом тај бувљак је постао сметлиште, како ђубрета, тако и људи. Интернационални контејнер у којем би, ако би мало боље чепркао, можда и пронашао нешто занимљиво, што није значило да претурајући по том смећу нећеш испрљати руке.

Не желим само да пљујем и вређам, јер има и лепих делова у мом граду. Један од њих је градски парк. То ми је најдражи део града, можда што сам у њему одрастао, играо се, дружио... Можда зато што у њему још увек има живота, делића природе и чистог ваздуха (због дрвећа којег је сваким даном све мање). Парк у којем сам пољубио прву девојку, запалио прву цигарету, први пут се побио и осетио прве радости и разочарења. Место које је било центар збивања за време мојих школских дана. Место које ми је још увек драго и у којем волим да проведем

макар који минут седећи на клупи.

И баш због тог парка, али и целог града, испричаћу вам шта се догодило.

Након завршене средње школе и војног рока, имао сам срећу да се у том времену беспарице и масовне незапошљености запослим убрзо по доласку из војске.

Пошто је моја служба била тако организована да није било у обавези радно место у родном граду у којем сам и даље живео, ја сам то готово са радошћу дочекао и сам затражио да ме пребаце у неки други град да радим, јер овог сам био сит занавек. Желео сам што пре да побегнем из њега, иако сам знао да ћу отићи у неки град њему врло сличном, али рачунао сам да ће ми нова средина и нови људи можда бити занимљиви.

И отишао сам да радим у други град (име није ни битно), који је био мањи од мог родног града, који се налазио на реци и који се у суштини није много разликовао од мог града. Међутим, имао је један велики недостатак који ми је много сметао и болео ме. Није имао градски парк.

Колико сам само пута размишљао о том парку, о томе како седим на клупи и уживам у хладовини старог дрвета. Присећао бих се доживљаја које сам доживео као клинац и одмах бих упао у неку врсту депресије и не бих знао шта да радим.

Време је полако пролазило, ја сам радио у другом граду и већ дуже времена нисам био у свом родном градићу. Међутим, иако сам мислио да ћу временом заборавити свој родни град, све ми је више недостајао. Било ми је тешко да схватим да ми је недостајао мој сиви град, она прљавштина, бувљак, улице са рупама и барама које су ме некада згражавале. Недостајао ми је град за који сам тврдио да га мрзим и презирем. Тако сам желео да се вратим, макар на трен само да га видим, али никако нисам могао, јер ми посао то није дозвољавао.

После скоро годину дана добио сам неколико дана годишњег одмора и кренуо сам кући, назад у свој родни град. У аутобусу сам нестрпљиво поскакивао са седишта на којем сам седео и чекао долазак али пут је био тако дуг. У ствари све је било тако дуго. Секунде су биле минуте, минути сати и коначно стигосмо.

Ја сам изашао у центар у жељи да се прошетам градом, седнем на клупу у парку и попушим цигарету на миру. Али уследио је шок. На месту где се некада налазио парк сада се градио паркинг. Дрвеће је било посечено а корени почупани. Трава извађена. Клупе уклоњене. Чак је и фонтаница која је била у центру парка ишчезла и била замењена као све друго што је парк иначе чинило, бетоном. Био сам ужаснут. Чинило ми се да сањам, али нисам сањао.

Родитељима нисам рекао да долазим јер сам желео да их изненадим. Отишао сам до куће да им се јавим и поседим сат, два и првом приликом и првим бусом да се вратим назад у град у којем сам радио. Желео сам да што пре одем из овог проклетог града. Како сам само могао да се заварам да ми недостаје. Сада сам га мрзео много више него икада пре. Нисам желео да се помирим са чињеницом да једна од ретких ствари која ми је значила у том граду више не постоји, да је нема, да је сахрањена и заливена тонама бетона. Мрзео сам га и у тим тренуцима мржње одлучио сам да се у њега више никад не вратим. Преноћио сам у својој родној кући јер први бус за повратак био је рано ујутру. Чим је свануло поздравио сам се са родитељима, отишао на аутобуску станицу, ушао у аутобус и кренуо својим путем, далеко од града у којем сам рођен и из којег сам потекао.

ОДА

14.03.2000.

Посвећена супрузи Драгани

Хвала ти што си ми отворила очи, што си упалила светло и на тај начин одстранила мрак у коме сам се налазио, што си ми показала пут и усмерила ме у правом смеру и тако ме лишила лутања и тумарања по тами и неизвесности. Хвала ти, што си ми помогла да схватим сврху живљења, што си ми открила многе тајне мени незнане и показала ми један нови свет за мене стран, који колико год се трудио да схватим и дознам, никад нећу моћи јер сам пред собом имао једно неисцрпно море.

Хвала ти, и знај да си ми ти била прва, да ћу увек памтити тренутак тебе у рукама својим када си ми се отворила и готово ме просветила. Знај, да иако су после тебе многе друге прошле кроз моје руке, да ћеш ти бити та која ми је пробудила вољу, створила жељу и заголицала знатижељу. Да си ти та која ме је натерала да трагам и да тежим савршеном, да је свака након тебе била још једно искуство, али да си у свакој била ти.

Хвала ти, хвала ти.

Мазио сам је и причао јој – њој, својој првој прочитаној књизи.

THE END OF HAPPY END

06.01.01.

... И живели су дуго и срећно у радости и весељу...

Живели, живели и коначно умрли, прво он а одмах потом и она, скрхана од бола и туге за својим животним сапутником, препукло јој срце од жалости и тако је издахнула.

Али више нико за то није ни било брига – њихови најбољи пријатељи одавно су већ трутели и одавно су били оплакани. А њих, њих није имао ко да оплаче, њихова деца се нису чак ни потресла а камо ли пустила по неку кап сузе и тако доказала да им је бар мало било жао. Не она су живела даље како је живот текао својим током.

Време је полако пролазило, они су лагано али сигурно тонули у заборав (ако их се неко заправо и сећао). Надгробне плоче полако су се тарале протоком времена. Урезана имена на њима све више су се брисала и све више су била прекривена маховином. Слике су постепено бледеле и временом постале нејасне. Сваким даном сећање на њих је исчезавало све више чинећи их далеком прошлошћу.

Године су пролазиле, умрла су и њихова деца и деца њихове деце, на месту где су они некад били сахрањени сада су биле неке друге гробнице неких много свежијих мртваца. Њихови остаци, ако је нешто и остало, били су ко зна где бачени заједно са две напрсле плоче које више и нису личиле на надгробне споменике. Гробље је било пребукирано тако да су неке гробнице морале да се уклоне (шта, мртви ће као да знају).

И тако, иако се њих двоје одавно нико није сећао, нестали су и задњи физички докази да су они заправо постојали. Више нико није могао да докаже да су они некад живели, а камо ли да су живели тако срећно.

ДА, ДА, ДА, КАКО ДА НЕ

11.2.2001.

Решио сам да престанем са пушењем. Сувише је штетно по мене. Плућа су ми највероватније избушена као швајцарски сир, прсти пожутели од никотина смрдели су све више, а о кашљању да и не говоримо. Грувао сам као стари дотрајали ауспух. Писка која се чула из мојих плућа приликом дисања натерала ме је да о свему добро размислим и ставим тачку једном за свагда и одлучим се на тако храбар потез. А уз то и недостатак новца за неки нормалан живот имао је знатан утицај у доношењу ове одлуке.

Ех, кад само размислим колико сам пара испушио и бацио у неповрат. Могао сам купити неки ауто и Бог да ме види. Не бих се више вуцарао пешака као неки кокошар. Али, ако. Тако ми и треба кад сам клипан. Баш ћу сад да израчунам колико сам пара могао да уштедим. Па овако, дневно по 2 паклице, значи за месец дана 60 паклица (6 боха) па пута 12 евра по боху то је 72 евра месечно, па пута 12 месеци то му дође 864 евра годишње, па пута 20 година мог активног швајцовања, то му испаде 17280 еура. Човече, један ехтра ауто сам испушио. Један ехтра или три осредња половњака од пар година старости. Који сам ја крелац. И шта сам ја заправо видео у томе? Која је то сатисфакција? Запалим је. Испушим је. И након два минута, ништа, никакав ефекат. Па после 10 минута, све из почетка, понавља се исти ритуал. Како смо ми пушачи само смешни – вечито са тим курцем у устима, сем кад спавамо. Па уз кафу, па после доброг јела, уз цирку, након добре партије секса, па када се изнервирамо, када се узбудимо, кад одемо да кењемо... Чак и кад немамо некаквог одређеног разлога, ми вечито са њом у устима пролазимо кроз свој живот, а како оне полако горе, гори

и наше здравље са њима, а уз то и новац, кога, ако ћемо искрено, никад и немамо довољно.

Зато сам ја и решио да више не може тако. Мораћу да престанем са тим глупостима и то одмах. Сад!!! Овог трена!!! Стварно мислим да то нема више никаквог смисла и користи, већ ми само штети у сваком погледу. Зашто бих више изигравао будалу и скакао сам себи у стомак. Нема више глупирања. Готово је са пушењем. Да, да, готово је са пушењем!

Него, да испушим само још једну цигару за крај. Да, да, да, само још једну. Да ставим тачку на све. Мислим да је то мудра идеја.

Ух, ала ми прија. Кад мало боље размислим цигаре и нису тако лоша ствар. Али ја више не пушим. Само да попушим још ову пљугу и нема више. Збогом никотину. Збогом катрану. Збогом жутим прстима. Од данас за мене почиње нови живот. Сувише сам се запустио. Мислим да ћу почети да трчим и нешто да тренирам. Можда се учланам и у теретану. Чуо сам да тамо долазе добре рибе. Да, да, оне ће бити супер замена и сасвим добар разлог да што пре пребродим кризу за тим проклетињама. Поред свега тога доста сам и смршао. Мораћу да набацим које килце. Чуо сам да кад неко батали цигаре обавезно набаци које кило.

Кад само размислим о свом новом начину живота већ видим себе како дижем тегиће у некој теретани а две добре цупи ми мазе моје развијене мишиће и диве се мојој извајаној фигури. Супер! Како раније нисам закључио да живим погрешним животом ? Кад мало боље размислим нису само цигарете лоша страна у мом животу. Има још толико много ствари које морам да променим код себе. Не схватам како сам могао бити тако слеп. Где су ми биле очи? Да ли ја имам мозак и ако га имам за шта ми заправо он служи ? Морам се променити из корена. Али, прво да

раскрстим са цигарама, па после и све остало.

Него шта ћу да радим са овом паклицом цигара? Тек што сам је отворио а ја одлучих да престанем са пушењем. Да ли да их бацим? Да, да, бацићу их. Али, чекај ?!. Ја сам за њих дао паре. Како да их бацим када сам се толико много ствари одрекао само да бих могао да их купим. Попушићу ову паклицу што пре да бих што пре могао да оставим цигаре. Мислим да сам стварно стручњак у доношењу правих одлука. Немам речи. Стварно се дивим самом себи. Ево, сад ћу да запалим још једну цигарету, па после још једну и ако тако насатвим до вечери, паклица је празна. Нема више цигара. Сва срећа што паклица има само 20 цигарета.

Него, чекај, чекај, па ја кући имам још пола бокса. Шта ћу да радим са њим? О не. Баш ми се неда. Баш када сам кончно скупио снагу и вољу да их оставим, оне су почеле да врше атак на мене. Нападале су ме са свих страна. Само су ми цигарете пред очима. Лете као мали авиончићи око моје главе и атерирају у правцу мојих уста. Диме се и маме ме. И као да их чујем како говоре “узми ме, узми ме, запали ме, изгори ме...” Чини ми се да сам чак осетио и мирис тог дима. И цаба сам затварао очи, оне су ме и у том мраку прогањале и призивале ме да их узмем и уживам у њима. Ни сам не знам како сам дошао себи, али ипак сам успео да смислим шта ћу да урадим са преосталим паклицама из бокса. Даћу их неком пријатељу, првом пролазнику кога будем срео. Али, зашто да их дам? Да ли је мени неко дао нешто у животу? Све сам сам стекао, својим трудом и залагањем. Никад ми нико ништа није помогао. И зашто бих ја сада изигравао неког хуманисту. Сигурно би ме тај коме бих цигаре дао сматрао за будалу и шарлатана. Зато ником и нећу да их дам. Па нисам ја сисао весла. Нисам ја баш толики кретен. Зар сам ја толики слабић да не могу да се изборим са пар

паклица цигарета? Када сам испушио тону дувана шта ће ми представљати још који грам преко. И знам шта ћу урадити са преосталим цигаретама. Испушићу их у што бржем року. Швајсоваћу цигару за цигаром и за дан, два их нема више. И тек онда коначно могу да се посветим себи и свом здравом животу. Још само да издржим пар дана док не потрошим залиху и онда крећем у ПОБЕДУ.

Ха, ха, ха, како сам ја паметан. Шта су три дана одлагања у поређењу са задовољством које ћу осетити када више не будем био роб тим проклетињама. Ево ја сам их већ сад замрзео. У ових пар дана замрзећу их још више, а то ће ми само олакшати привикавање на живот без њих.

Да, да, да, како ја користим добру стратегију за одвикавање од пушења.

ГРОЗНИЦА СУБОТЊЕ ВЕЧЕРИ

28.5.1999.

Седео сам за столом, испред себе држао велику стаклену чинију кокица и мљачкао. У фрижидеру се хладило пиво, мада и није било неке потребе за фризом, у соби и није било баш толико топло. Фуруна у којој су пуцкетала полусува дрва слабо је обављала свој посао, да ли зато што је била стара више од двадесет година или зато што је напољу било 15 степени испод нуле. Са неизвешношћу сам се спремао за још једно суботње вече – спремио сам брдо кокица, охладио десетак пива и укључио телевизор. Моја девојка је кувала кафу и тихо псовала јер вода никако није могла да прокључа. Шпорет полупензионер је био на самрти. Вратанца су се једна отварала а још теже затварала. Грејна плоча је од дугогодишњег загревања испуцала на више места тако да су пламенови често извиривали из тих напрелина и само нас информисали да се ватра још није угасила, међутим, ми то сазнање нам није донело ништа јер у соби није било топлије. На крају је кафу морала да пребаци на електрични шпорет, иако смо решили да штедимемо максимално, а струја је била тако скупа. У ствари све је било тако скупо, или ми пак једноставно нисмо имали довољно пара.

Корпа у којој смо држали дрва за огрев била је празна тако да сам ја отишао у шупу по дрва док се историјска кафа полако крчкала. По мраку шупе, у хаосу који нисам видео, рају за пауке, крпеље, мачке луталице које су се скривале од зиме и ту ноћиле, трагао сам за цепаницама, ударао се, саплитао, гребао руке и псовао себе што живим таквим животом. Често сам се питао, док сам тумарао по мраку шупе :

„Шта ће бити, за десетак година? Чиме ћемо се тада грејати? Чиме ћемо се грејати када потрошимо сва дрва,

када посечемо све шуме и изгоримо сва стабла, чиме? А то није било тако далеко, јер некадашње шуме су већ одавно постале равнице и пуне голети. Сада су више подсећале на пашњаке, фудбалска игралишта, авионске писте него на густе непороходне дунгле. Више није било дрвећа, систематски смо га уништавали и претварали у пепео и дим и тиме једино успевали да загрејемо наша промрзла тела и ништа више.

Брзо сам напунио корпу и трчећи, притом пазећи да се неоклизнем о лед, улетео у собу у жељи да се загрејем. Сада је у соби било тако топло. Неколико минута у природном фрижидеру званом моја шупа, било ми је и превише. Имао сам утисак да ће ми се плућа смрзнути. Али сада ми је у соби и било и више него пријатно. Још више ме је обрадовала шоља кафе која се димила и која је изгледала тако минијатурно у поређењу са огномном чинијом кокица поред које је стајала.

План за ово вече био је да уз неки занимљив програм девојка и ја попијемо по које пиво, похасамо гомилу кокица и што лепше проведемо вече. Међутим, то се није десило. Мењајући канале нисмо могли ништа занимљиво да пронађемо. На локалној телевизији је био неки амерички филм у коме је неки футуристички полицајац, набилдован и суров, спроводио правду и кажњавао негативце. Поново је неки соло американац уништавао хиљаде људи неке друге непожељне нације и притом још једном спасавао свет. Поново је Амарика била спаситељ? Не, нисмо желели то да гледамо. Мењали смо канале, али ништа. На првом каналу у току је био дневник (а требало је да се одавно заврши) у коме се говорило о нашем успешном спречавању корупције, транзицији, делотворној политици ... Поново је наша привреда била у експанзији, економија у развоју а земља у фази симбиозе са осталим цивилизованим светом, тако да није ни било

битно то што је привреда одавно била мртва, економија једна од најгорих у свету, а земља у распаду и много мања него пре. На следећем каналу који је био намењен забави широких народних маса певала је нека певачица која у суштини и није желела показати своје гласовне могућности (које није ни поседовала) већ своје обрине и тиме упецати неког богатог наивка и удати се. Музика која је пратила њен неуспели покушај певања (чак и уз плеј бек) била је, као и обично, само културно позајмљена, без одобрења правих аутора, од обрезањих или лудих Грка. А њена играчка способност је бацала у засенак њено певачко неумеће. Само је млатарала рукама као да је спопао рој пчела, осица али пре ће бити рој мува, јер зна се шта њих највише привлачи. А напаљене клинке које су скакутале поред ње, требало је да попуне недостатке и празнину спота који се управо емитовао, али то није дало резултате. Све је било превише смешно, превише бедно, превише тужно и превише поражавајуће. Једно су могле очи мало да уживају, али под условом да се смањи тон и да нисам са девојком. Зато смо и искључили телевизор. Стране канале са наше квалитетне кабловске телевизије (слике има само десет дана годишње) нисмо желели ни да излистамо, јер су они који су нешто вредели одавно били кодирани, остало је само још неколико немачких које нисмо разумели тако да нисмо ни имали шта да гледамо.

Лишени задовољства које пружа мала кутија, наш прозор света, гледали смо како да што занимљивије проведемо вече. Размишљали смо о изласку у град, али цене у кафићима су биле астрономске. Шетња није долазила у обзир, јер се и мраз заверио против нас. Били смо приморани да се забаракадирамо у собу и одатле не мрдамо, сем ако је то преко потребно.

Устао сам и укључио радио. Покушавао сам да пронађем неку радио станицу која нуди фину музику,

али безуспешно. Са сваке пронађене радио фреквенције, одјекивали су и дречали антимузикални гласови, који су требало да представљају певање, праћени звуцима турско, грчког мелоса. Писка и дрека је постала толико несношљива да смо били приморани да искључимо радио. ЦД уређај у склопу истог апарата нисмо имали намеру да укључујемо јер није било сврхе. Велики избор моје музичке колекције од свега 4 ЦД-а, није нам давао никакву наду. Сваки диск, понаособ, преслушали смо милион пута. Али сада, да смо и хтели слушати неки од њих, нисмо могли јер су дискови били толико изгребани и оштећени да их ЦД плауер није ни читавао.

И шта нам је остало? Само смо се погледали и знали смо како ћемо провести вече.

Фуруну смо нафиловали дрвима, угасили смо светло и брзо леги у већ размештени кревет и ...

Па шта смо друго и могли да радимо?

ЗАБРАЊЕНО КОРИШЋЕЊЕ МОЗГА

14.3.2001.

УПОЗОРЕЊЕ: ЗАБРАЊЕНО КОРИШЋЕЊЕ МОЗГА

У ВЕЗИ УПОЗОРЕЊА:

Као што се види из упозорења забрањено је коришћење мозга и то из више разлога које ћемо подробније објаснити у следећим редовима.

Као прво, упозорење се односи на све, а непридржавање истог може се на сваког појединца негативно одразити. Другим речима, ово упозорење постављено је ради вас самих, а његовим непоштовањем највише ћете наудити сами себи. Зато, памет у главу, односно хтели смо рећи памет ван главе и ништа не брините. Све ће бити у реду.

Имајући у виду да знамо да међу вама, који сте прочитали ово упозорење постоји велики број оних који се заправо не придржавају никаквих правила и

који крше сва упозорења чисто из неког хира, ината, револта, бунта или протеста, у следећих неколико реченица навешћемо више ствари које вам се могу десити ако се не придржавате овог упозорења.

Уколико се одлучите за коришћење мозга, треба најпре да се запитате да ли заправо мозак и имате, а ако се испостави да га имате, онда барем, ако нећете да поштујете упозорење, са мозгом пажљиво рукујте, јер и најмања грешкица може вас скупо коштати.

На пример, ако почнете да размишљате и притом изанализирате ситуацију у којој се тренутно налазите, да ли ћете бити срећнији? Да ли ће вас то учинити већим и бољим човеком? Да ли ће вам то пружити било какву сатисфакцију?

Ми мислимо да не, јер да ли ћете бити срећнији ако схватите да свет око вас није идеалан, да су сви у мањој или већој мери зли, да вас свако хоће искористити, напакостити вам, забити нож у леђа, притом уживајући док вас гледа како се мучите, патите и пропадате. Ако схватите да су сви они који су били око вас, представљајуће се као пријатељи заправо вукови у јагњећој кожи, да су осмеси које носе само добре маске мржње, пакости и презира, да су ту поред вас не да вам буду подршка, разумевање и помоћ већ да вам они највише раде о глави, срећа и задовољство ће из вас испарити у тренутку.

Ако ово није довољно да схватите шта је најбоље по вас, него се без обзира на пређашња упозорења и даље користите мозгом може се десити следеће.

Можете видети и докучити многе ствари које

раније нисте могли да уочите и схватите. На пример, можете променити нека убеђења која су вам раније погодовала и чинила вас сретним, давала вам вољу и истрајност. То би могло да буде предрасуда о вашем статусу у друштву. Користити мозак значи све промишљено разматрати и доносити реалне одлуке, а да бисте доносили реалне одлуке морате имати реалну слику о самом себи, односно морате тачно знати ко сте, шта сте и колико вредите. Међутим, многи од вас не би били задовољни исходом таквог погледа на свет и сликом самог себе. Многи од вас мисле да су бољи, паметнији, вреднији, лепши, племенитији, пожртвованији него што стварно јесу. А да ли би их сазнање о томе какви стварно јесу и колико стварно вреде учинило срећнијим и задовољнијим? Ми мислимо да не, јер замислите да човеку који о себи мисли све нај нај у једном позитивном смислу аргументујете са необоривим доказима или он сам дође до тог заључка употребом мозга да је једна безвредна, неспособна, себична хрпа мяса и костију која не зна ни пертле да запертла а камо ли нешто значајније и важније. Шта би било са њим да дође до таквог сазнања? Па, зна се, сигурно не нешто позитивно и светло.

Ови примери представљају само мали низ догађаја и ситуација који се могу издешавати коришћењем мозга. Сагледајмо још неколико ситуација до које доводи употреба целебрума.

Многи људи који користе свој мозак врло често себе истичу као паметне и проницљиве људе који много тога знају, а самим тим показују колико људи око њих то нису, тако да таквим понашањем и однесу

према животу привлаче много више непријатеља него пријатеља. Из овог произилази да људи који користе мозак, због своје препотентности много горе пролазе у тим међуљудским односима и да им заправо употреба мозга само шкоди и штети.

Има и таквих људи који фреквентно и константно користе свој мозак ради усавршавања сопственог интелекта и индивидуе (школовање, специјализације, семинари, информисање преко различитих врста медија...) и као такви представљају они групу људи која највише ради против себе самих. Основа код овакве врсте људи је да пате од престижа, односно жеље за доказивањем. Они увек желе бити најбољи у свему, зато се толико и служе мозгом. Међутим, што се више њиме служе и самим тим напредују у изграђивању сопствену личност, они тиме све више постају свеснији чињенице да никада неће бити нај нај, односно на самом врху, да ће увек, у извесном смислу, бити подређени, да ће увек бити неко ко ће бити бољи и успешнији од њих, коме ће морати да полагају рачуне и да се правдају. То ће их свакако изједати, чинити неспокојних, озлојеђеним и несрећним. Исто тако, да би људи који пате за престижом стигли до свог циља, морају се одрећи многих ствари, јер самоизграђивање и самоунапређивање у личном а много више у друштвеном погледу (школовање, специјализација...) одузима много времена, захтева много воље и труда, тако да они неће имати много времена за провод, зезање, нормалан живот, а понекад, у неким екстремнијим случајевима, остају сами јер су закаснили да оснују породице. И зашто

све то? Само због коришћење мозга!

И за крај, шта фали једном човеку који не користи свој мозак, који не тежи ничему у животу, јер је задовољан оним што има, којег не оптерећује ко је, шта је и колико вреди, јер живи у заблуди која га чини срећним? Шта фали човеку који се не бори за боље сутра зато што зна да ће бити исто као и данас, а које је исто као и јуче, човеку који ужива у животу, јер га не муче бриге и муке јер не може да их докучи и схвати? Па наравно НИШТА! То ми и хоћемо да вам кажемо. За ваше добро маните се размишања и коришћења мозга. То ће вас учинити само мање срећним и незадовољним властитим животима.

Уживајте у животу док можете. Оканите се коришћења мозга. То је штетно по здравље. А здравље треба чувати, јер здравље је најважније!

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Миљан Ристић рођен је 3. новембра 1974. године у Неготину. Живи и ствара у Неготину. Збирка прича **УВЕРТИРА** прва је књига коју објављује.

САДРЖАЈ

Број	7
Модерни Вавилон.....	9
Пас	17
Жаба (бити ин).....	25
Урбани месија.....	31
Свашта ?!.....	36
Идентитет	39
Град.....	45
Ода.....	49
The end of happy end	50
Да, да, да, како да не	51
Грозница суботње вечери	55
Забрањено коришћење мозга	59
Белешка о аутору.....	64

Миљан Ристић

УВЕРТИРА

Књижевно друштво
СВЕТИ САВА

Едиција
Крајински видокруг - Наслеђа

Уредници
Живко Николић
Власта Младеновић

За издавача
Небојша Ћосић

Штампа
Типограф - Земун

Тираж
300

ЦИП - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
821.163.41-36

РИСТИЋ, Миљан, 1974-

Увертира / Миљан Ристић. - Београд: Књижевно
друштво "Свети Сава", 2001. (Типограф - Земун) -
66 стр. ; 21 цм

Тираж 300. - Белешка о аутору: стр. 64.

ID = 86027587

